

Folkekirke maa aldrig opfattes som andet, end hvad den er: en borgerlig Indretning, og den kan aldrig blive til et Trossamfund. Jeg beklager i høj Grad denne Ændring og mener, den bør fjernes, for at man ikke skal, om jeg saa maa sige, stikke Folk Blaar i Øjnene med den Slags Udtryk.

Med Hensyn til den Strid, der stod for et Øjeblik siden mellem det ærede Medlem fra Vinderup (Moltesen) og det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg), vil jeg sige, at naar det ærede Medlem fra Vinderup bestemt hævder, at Grundlovens § 75 forudsætter en Kirkeforfatning med særlig kirkelig Repræsentation, tror jeg ikke, han har saa soleklar Ret i dette. Jeg tror, han har Ret i, at det Udvalg, som behandlede det Afsnit af Grundlovsudkastet og havde Hall til Ordfører, tænkte sig en Kirkeforfatning med særlig kirkelig Repræsentation. Men jeg er ganske sikker paa, at det samme ikke var Tilfældet med det store Flertal i den grundlovgivende Rigsforsamling. Det er dog et Tegn, der peger i den Retning, at en Del af Forslaget, som det oprindeligt var stillet af Udvalget, udgik. Forslaget lød nemlig saaledes: Folkekirkens Forfatning ordnes ved Lov, efter at Betænkning er afgiven af et af Kongen anordnet Kirkemøde. Denne sidste Tilføjelse blev stemt ud, og under Forhandlingerne kom der stærke Udtalelser for, at man ikke ønskede en Kirkeforfatning med særlig Kirkerepræsentation. Selv en Mand som Biskop Rørdam, som ønskede en særlig Kirkeforfatning, udtalte, at paa Grundlovens § 75 kan man kun bygge en Formodning om, at man turde forvente en Kirkeforfatning; stærkere Udtryk tør han ikke bruge. Jeg mener, man med lige saa god Ret kan sige, at § 75 kun forudsætter den almindelige Lovgivnings Vej. Paragraffen blev jo til ved et Kompromis mellem disse højst forskellige Elementer, dem, der ønskede en Kirkeforfatning, og dem, der vare bestemte Modstandere deraf. I Udvalget havde de første Flertal, i den grundlovgivende Rigsforsamling er jeg tilbøjelig til at tro, at de sidste havde Flertal.

Med Hensyn til de nye Afskedigelsesparagraffer maa jeg sige, at jeg naturligvis er ganske enig i Princippet: at Menigheden bør have Ret til at kunne faa deres Præst afskediget saavel som Ret til at vælge deres Præst, men jeg synes, at denne Ret er meget uheldigt udtrykt i disse Paragraffer, det er grumme lidt Ret, der i Virkeligheden gives Menigheden.

Jeg mener, at Bestemmelserne ere uklare og paa en meget utiltalende Maade blandede Præstens Levned og Lære sammen. Der lægges alt for stor Indflydelse i Biskoppens Haand. Det bliver i Virkeligheden en Bispekirke, vi faa indført, dersom disse Paragraffer blive vedtagne, og at man til sidst lægger Afgørelsen af Lærespørgsmaalet i Domstolens Haand, finder jeg er meget utiltalende og meget uheldigt. Jeg mener, at en Præsts Levned bør bedømmes af de borgerlige Domstole, om der er Grund dertil, og at de gejstlige Retter bør have levet deres længste Tid, de burde hurtigst mulig stedes til Jorden, og saa burde Menigheden have Ret til at sige til sin Præst: Vi kunne ikke bruge dig af den eller den Grund, og saa faar Ministeren skønne over, hvorvidt Præsten skal afskediges eller have Tilhold om at holde en Medhjælper. Der burde altsaa efter min Mening foretages meget store Forandringer i disse Paragraffer, og helst skulde man ind paa et andet Grundlag; jeg synes egentlig ikke, at det Grundlag, som Socialdemokraterne med Tilslutning fra de Radikale i Landstinget havde foreslaaet, er ubrugeligt. Jeg har aldrig lagt Skjul paa, at jeg ikke er nogen begejstret Tilhænger af lovdnede Menighedsraad, og jeg kunde have ønsket, at Kultusministeren, som jeg ogsaa i sin Tid sagde til ham, var begyndt paa en anden Maade, var begyndt med at forelægge Forslag til en Præstevalglov og en Præstelønningslov, som hvilede i sig selv. Jeg haaber rigtignok, at det nu tredie Gang ogsaa maa være sidste Gang, vi faa forelagt Lovforslag om Menighedsraad, og at vi, hvis det skulde strande denne Gang, maa faa forelagt Forslag til en Præstevalglov og en Præstelønningslov. Jeg hørte ganske vist under Menighedsraadslovsforslagets Behandling nu sidst i Landstinget, at Ordføreren for Regeringspartiet med stærkt truende Røst sagde, at den eneste Vej frem til en Præstelønningslov var Menighedsraadsloven. Jeg haaber imidlertid ikke, at den ærede Landstingsmand maa have skræmmet den højterede Kultusminister med sine Trusler, men at vi, hvis Menighedsraadslovsforslaget nu skulde strande, maa faa en Præstelønningslov.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Appel): De fremkomne Udtalelser opfordre mig ikke til noget langt Svar i Dag. Det skulde nærmest være angaaende de nye Paragraffer i Lovforslaget om Menighedens Indflydelse paa